

Kommunstyrelsen
Kommunfullmäktige (för kännedom)

Ägarstyrning av Armada och Roslagsvatten

Vi har genomfört en granskning avseende ägarstyrningen av Armadakoncernen samt Roslagsvatten.

Efter genomförd granskning är vår sammanfattande bedömning att Kommunstyrelsen i allt väsentligt utövar sin ägarstyrning och uppsiktsplikt på ett ändamålsenligt sätt gentemot Armadakoncernen och Roslagsvatten AB.

Vi har under granskningen inte iakttagit några allvarliga brister i ägarstyrning eller uppsiktsplikt, men lämnar följande rekommendationer:

- Målsättningarna i ägardirektiven för Roslagsvatten AB är i vissa avseenden otydliga och bör därför konkretiseras.
- Tydliggör bolagens måluppfyllelse visavi ägardirektiven i återrapporteringen till Kommunfullmäktige och Kommunstyrelsen.
- Tillse att former för dialog mellan Kommunstyrelsen och bolagen fortsätter utvecklas och formaliseras, och att dessa görs tillgängliga för ledamöterna i Kommunstyrelsen.

Vi önskar yttrande kring rapporten senast den 23 juni 2016.

För Österåkers kommuns revisorer, 2016-03-22

Bengt Olin
Ordförande i kommunrevisionen

Styrning och uppföljning av de kommunala bolagen

Anders Hägg

Per Larsson

Pontus Hagman

Österåkers kommun

pwc

Bakgrund

Kommunstyrelsen ska enligt kommunallagen ha **uppsikt** över övriga nämnder, de **kommunala företagen** och de kommunalförbund som kommunen är medlem i. Uppsikten utgör förutsättning för att kommunstyrelsen ska kunna **leda och samordna** kommunens angelägenheter och för det fall detta inte fungerar tillse att frågan behandlas av fullmäktige. Kommunstyrelsen ska övervaka den ekonomiska förvaltningen, att verksamheten bedrivs i **enlighet med de mål och riktlinjer som fullmäktige har bestämt**, att lagar och förordningar följs och att medlen används på ett ändamålsenligt sätt.

De förtroendevalda revisorerna har i sin analys av väsentlighet och risk bedömt att det finns behov av att genomföra en översiktlig granskning av hur Kommunstyrelsen utövar sin förvaltningskontroll (uppsiktsplikt) av den verksamhet som bedrivs av nämnderna och de kommunala företagen. **Granskningen inriktas mot Armadakoncernen och AB Roslagvatten.**

Avseende Armadakoncernen är fokus för granskningen uppdraget kring nybyggnation som i ägardirektiven bl.a. uttrycks som: ”*Under perioden 2014 – 2019 ska Armada Bostäder AB eftersträva att uppföra 500 bostäder.*” För Roslagsvatten inriktas granskningen mot formerna för styrning och uppföljning av inriktning och omfattning avseende bolagets verksamhet.

Uppdrag

Revisionsfråga:

Utövar kommunstyrelsen sin ägarstyrning och uppsiktsplikt ändamålsenligt gentemot Armadakoncernen och Roslagsvatten AB?

Kontrollfrågor:

- Finns tydliga mål och riktlinjer i ägardirektiv eller på annat sätt till grund för styrningen?
- Lämnas rapport till fullmäktige om måluppfyllelse visavi ägardirektiven?
- Vilken återrapportering från bolagskoncernerna lämnas till Kommunstyrelsen?
- Följer Kommunstyrelsen löpande upp hur ägardirektiven följs och att åtgärder vidtas vid bristande måluppfyllelse?
- Är rollfördelningen mellan bolagen och Kommunstyrelsen tydlig?

Metod och avgränsning

Granskningen omfattar Kommunstyrelsens ägarstyrning av:

- **Armadakoncernen**
- **Roslagsvatten AB**

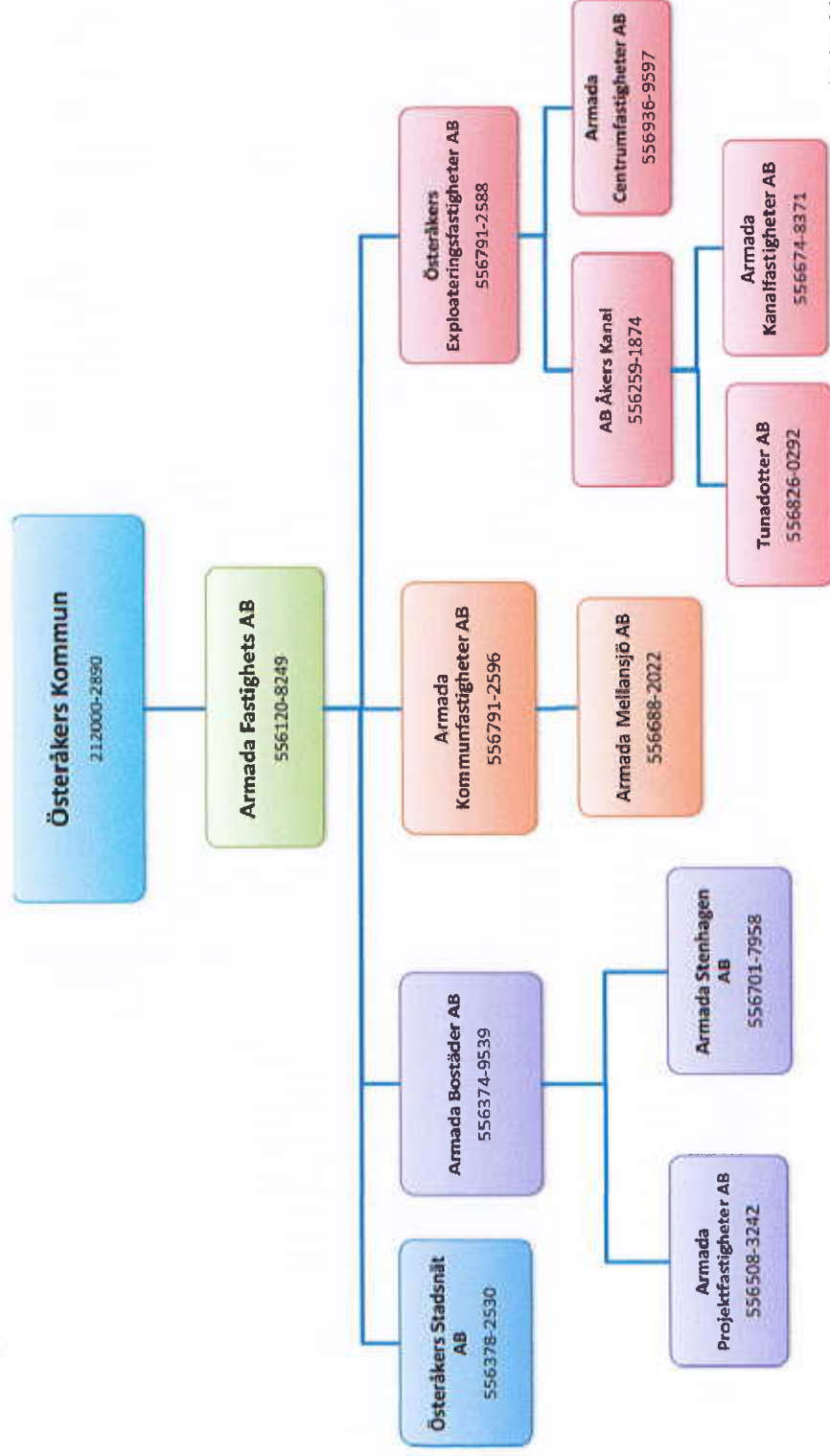
Intervjuer har genomförts med:

- **VD för Armadakoncernen**
- **VD för Roslagsvatten AB**
- **Kommundirektören i Österåkers kommun**

Genomgång av relevant dokumentation har genomförts. Däribland bolagsordningar, ägardirektiv, årsredovisningar och protokoll.

Armada-koncernen

Armada Fastighets AB är Österåker kommuns fastighetskoncern och har 12 anställda. Koncernen har underentreprenörer som sköter fastigheter och utemiljö.

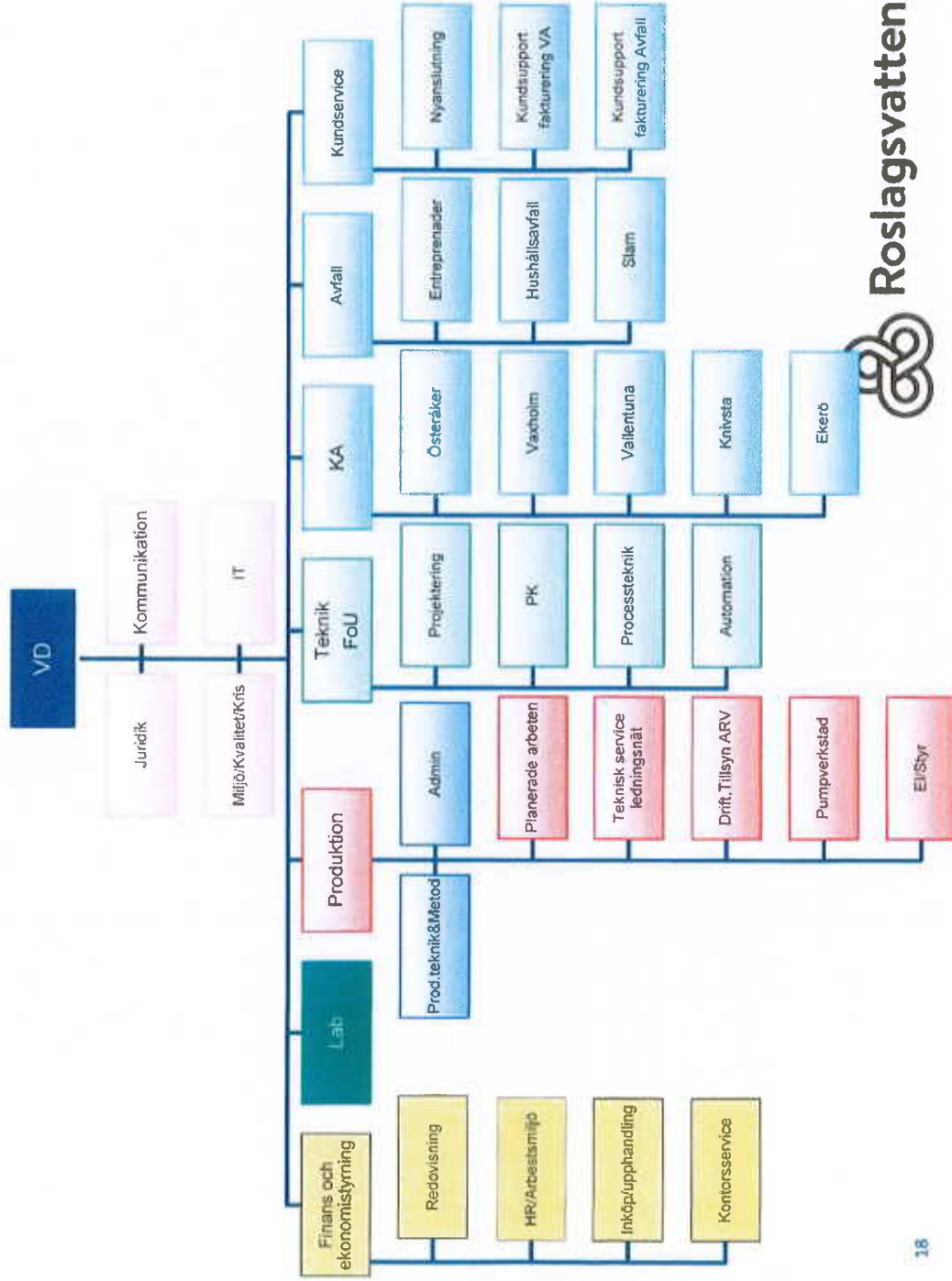
Roslagsvatten AB

Roslagsvatten är ett kommunalägt VA-bolag som ägs av sju kommuner, Österåker, Ekerö, Vaxholm, Vallentuna, Knivsta, Täby och Danderyd. De sju kommunerna äger olika varierande andelar av bolaget, där Österåkers kommun äger 44 % av roslagsvatten AB enligt ÅR 2014.

Bolaget har ca 100 anställda. I Vaxholm och Österåker har Roslagsvatten, utöver att bedriva planering, projektering och drift av vatten och avlopp, även uppdraget att hämta avfall (renhållning).

Österåkersvatten AB:s uppgift är att tillhandahålla vatten- och avloppsförsörjning samt äga och förvalta anläggningstillgångar bestående av i huvudsak vattentorn, ledningsnät, reningsverk och pumpstationer belägna i Österåkers kommun.

Organisationskarta Roslagsvatten AB

18

Avstämmning kontrollfrågor

Kontrollfråga

Mål och riktlinjer i ägardirektiv

Kommentar

Delvis uppfyllt: Mål och riktlinjer för bolagen är fastställda. För Roslagsvatten bedömer vi att dessa kan förtydligas och konkretiseras av ägaren/bolaget.

Rapportering till fullmäktige

Delvis uppfyllt: Rapportering sker främst genom årsredovisning och delårsrapport. I rapporteringen bedömer vi att det saknas en tydlig samlad avstämmning av måluppfyllelse visavi ägardirektiven.

Återkoppling till Kommunstyrelsen

Uppfyllt: Ingen formaliserad återkoppling är angiven, men tät dialog förs. Kommunstyrelsens ordförande är ordförande i Roslagsvatten. Kommundirektören är adjungerad med insynsrätt i Armadakoncernens bolagsstyrelse. Roslagsvatten AB har utsedda kommunansvariga tjänstemän mot respektive ägar kommun.

Avstämmning kontrollfrågor

Kontrollfråga

*Kommunstyrelsens
uppföljning*

*Rollfördelning mellan
bolag och
Kommunstyrelse*

Kommentar

Uppfyllt: Strukturer och former för dialog finns för att Kommunstyrelsen ska ges möjligheter till en ändamålsenlig uppföljning. Information till och dialog med Kommunstyrelsen uppfattar vi sker i särskilda frågor vid behov.

Uppfyllt: Rollfördelningen är tydliggjord i ägardirektiven på ett tillfredsställande sätt.

Sammanfattande bedömning

Efter genomförd granskning är vår sammanfattande bedömning att Kommunstyrelsen i **allt väsentligt** utövar sin ägarstyrning och uppsiktsplikt på ett ändamålsenligt sätt gentemot Armadakoncernen och Roslagsvatten AB.

- Vi har under granskningen inte iakttagit några allvarliga brister i ägarstyrning eller uppsiktsplikt, men lämnar följande **rekommendationer**:
- Målsättningarna i ägardirektiven för Roslagsvatten AB är i vissa avseenden otydliga och bör därför konkretiseras.
  - Tydliggör bolagens måluppfyllelse visavi ägardirektiven i återrapporteringen till Kommunfullmäktige och Kommunstyrelsen.
  - Tillsätt former för dialog mellan Kommunstyrelsen och bolagen fortsätter utvecklas och formaliseras, och att denna görs tillgängliga för ledamöterna i Kommunstyrelsen.

Vidare kommentarer och iakttagelser redovisas i rapporten.

Måluppfyllelse Armadakoncernen enl. ÅR 2015

MÅL

Ekonomiska mål (2014-2019):

1. Avkastning 3 % på totalt kapital
2. Soliditet 4,5 % på bokförda värden.

Eftersträva att uppföra 500 bostäder under perioden 2014 – 2019.

Tillgodose bostadsbehovet för personer för vilka kommunen har ett särskilt ansvar genom att förmedla lägenheter till.

Vid behov komplettera att det på marknaden byggs industri- och hantverksfastigheter i takt med kommunens expansion.

UTFALL

1. Ej uppnått, (2,6 %)
2. Uppnått (5,8 %)

Kommenterar uppdraget genom: ”undersökning om hur detta bör ske för att uppnå kvaliteten till bra pris.”

Kommenteras ej i ÅR

Kommenteras ej i ÅR

Måluppfyllelse Roslagsvatten AB enl. ÅR 2015

Mål enligt ägardirektiv

- Att all verksamhet agerar miljöanpassat samt har en god ekonomisk hushållning.
- Bedriva verksamhet till lägsta möjliga kostnad , samt ge skäligen avkastning.

I årsredovisning 2015 redogör koncernen för dess ekonomiska resultat och miljöarbetet som bedrivs inom koncernen. Däremot kopplas inte målen mot ägardirektiven och ingen bedömning görs huruvida de anses vara uppnådda.

Redogörelse - Återrapportering från bolagskoncernerna till Kommunstyrelsen

Avrapporteringen sker främst i samband med delårs- och årsredovisning.

Armadakoncernens VD har månadsvisa möten med kommundirektören för rapportering och avstämning. Kommunstyrelsens ordförande (kso) och bolagets styrelseordförande deltar vid vissa möten när principiella frågor tas upp. Nyligen har beslut fattats om att formalisera dessa möten genom att de skall protokollföras. Enligt uppgift har en utredning genomförts av en extern konsult för att få en översiktsbild av bolaget. Resultatet ska ligga till grund för framtida arbete med revidering av ägardirektiv. Utredningen ska ha föredragits för Kommunstyrelsen eller ks/au.

Kso är styrelseordförande i **Roslagsvatten AB**. Kommunansvariga (ksa) vilka är anställda i bolaget finns på plats i Österåkers kommunalhus ca två dagar i veckan för att utgöra en länk mellan kommunen och bolaget.

Kommunstyrelsen har via kso/kommundirektör en löpande dialog och uppföljning av bolagen. Det är inte angivet i ägardirektiv eller på annat ställe hur detta skall ske.

Bilaga 1- Granskningsmaterial

Intervjupersoner:

- VD för Roslagsvatten AB
- VD för Armadakoncernen
- Kommundirektören i Österåkers kommun

Dokument:

Protokollgranskning av Kommunstyrelsen samt Kommunstyrelsens arbetsutskott för 2015.

Bolagsordning och ägardirektiv för bolagen.

Bolagens och kommunens årsredovisningar för 2014 och 2015.